

I. A SZŐKEFALVI MÁRIA-JELENÉSEK JELLEGZETESSÉGEI A VALLÁSI ÉS ETNIKAI INTERFERENCIÁK KONTEXTUSÁBAN

Románia egyik infrastrukturális kiépítését illetően hátrányos helyzetű mikrorégiójának egyik települése, amely a latin és az ortodox kereszténység határzónájában fekszik, a 2000-es évek közepéig nemzetközi fontosságú búcsújáró helyé vált egy vak cigányasszony nyilvános Mária-jelenései folytán. A magyar nyelvterületen fekvő, olyan fontos kelet-európai kegyhelyek mellett, mint például Csíksomlyó és Máriaradna, Szőkefalva egy egészen sajátos társadalomtörténeti és kulturális kontextusban formálódik. Alakulása a diktatúra időszakát immár évekkel maga mögött hagyó, modernizálódó Románia multietnikus és multikulturális rurális térségének gazdasági átalakulása, etnikai és felekezeti szerkezetének átstrukturálódása közepette történik. A nemzetközi jelentőségűvé váló búcsújáró hely egyházi legitimáló stratégiáiban természetes módon van jelen az interkulturális kontextusra való utalás. A cigányasszony legitimációs törekvései ugyancsak ebben a kulturális játéktérben zajlanak, amely azonban nem mentes a felekezeti és etnikai feszültségek folytonos szimbolikus kommunikációjától. Ez a szimbolikus kommunikáció a közösségek működésének fontos része volt a múltban. A 2000-es évek elején azonban, úgy tűnik, működésképtelenné válnak a kulturális interferenciákat modelláló legfontosabb hagyományos közösségi technikák.

Szőkefalva egy multietnikus és multikonfessionális régióban fekszik. A település többszörösen hordozza ennek az interkulturális kontextusnak minden jellegzetességét: több etnikai csoport és legalább tíz jelentős számú vallási kisközösség él egymás mellett.

Szőkefalva történetében kitapinthatóak azok az etnikai és felekezeti határépítési gyakorlatok, amelyek ebben a multikulturális régióban fekvő közösségek működésének fontos részei voltak. Az etnikai arányok mesterséges megváltoztatása, átalakította a közösségek egymáshoz való viszonyulásának mintáit, problémásabbá tette az etnikai együttélést. A kegyhely kisajátítására törekvő helyi katolikus egyház a Mária-jelenések legfőbb üzenetét sikeresen integrálta az etnikai megbékélés ideológiájába. A lokális tapasztalatok mellett ennek sikerét olyan nagy emocionális töltetű eseményekre való utalások is elősegítették, mint a nemzetközi nyilvánosságban is mediatisált 1990-es marosvásárhelyi véres események. Az etnikai és a felekezeti különbségek mellett a különböző közösségek részleteiben működő mágikus világképe, valamint az etnikai és felekezeti határok közötti esetenkénti átjárások is elősegítették.

II. VALLÁSI INTERFERENCIÁK ÉS LÁTOMÁSOK: CSÁNGÓK A SZŐKEFALVI MÁRIA-JELENÉSEN

1.) A moldvai csángók búcsújárását elemző recens tanulmányok jelezték, hogy a katolikus népcsoport előrehaladott vallási asszimilációja folytán a román nyelvű rituális tömegeseményekbe tagolódnak be. Mivel magyarázható tehát, hogy mindezeknek az előrejelzéseknek ellenére egy történelmileg multietnikus kistrégió magyar többségű települése a 2000-es évek közepén a moldvai csángóság egyik legfontosabb búcsújáró helyévé vált?

2.) Milyen kontextusban szerveződnek és milyen sajátosságai vannak a moldvai csángók Szőkefalván tapasztalt látomásainak a vallási interferenciák vonatkozásában? A szőkefalvi Mária-jelenés milyen vallásos jelentéseket közvetített a csángók számára és ezek a jelentések hogyan illeszkedtek tradicionális vallási mintáikhoz?